

Almanca Yapısal kalıp kavram sözlüğü

Almanca Sözlük

Deutsch - Türkçe

Almanca Sözlük

Özel yapılar, kalıplar ve kavramlar

Hazırlayan: Mevlüt Baki Tapan

Almanca Sözlük

Özel yapılar, kalıplar ve kavramlar sözlüğü

Deutsch – Türkisch

Almanca – Türkçe

Mevlüt Baki Tapan

Önsöz

Bu Almanca – Türkçe yapısal kalıplar sözlüğü hazırlanırken Almancayı, hem birinci dil olarak hem ikinci dil olarak hem de yabancı dil olarak öğrenenler göz önünde tutulmuştur.

Sözlüğümüz bilindik kelime sözlüklerinden farklı olarak sadece Almanca'daki yapıları, kavramları bünyesinde barındırmaktadır. Örneğin; “*dass, weil, obwohl, durch, je desto, obschon, zwar*” vs. gibi yan cümlecikler ve bazı temel kalıplar sözlüğümüzün ana unsurlarını oluşturmaktadır.

Mevcut kalıbın türü (*Konj. / Adv. / Präp.*), Türkçe karşılıkları, Almanca ve Türkçe cümle içinde örneklemeli kullanımı, yapısal özelliği, bilinmesi gereken bir husus varsa özel notu, ilave ek yapılar ve alt kavramları özellikli olarak ele alınmıştır.

Kalıp sözlüğü bölümü harici0nde, ayrıca Almanca'daki zamanlar, pasiv, relativ, bağlaç gibi yan cümlecikler, sıfat çekimleri, modal fiiller, edatlar gibi belli başlı dil bilgisi verilerine de kısaca değinilmiştir.

Mevlüt Baki Tapan

Abkürzungen im deutschen Teil

❖ Abkürzung (Kısaltma):	Abk
❖ Adjektiv (Sıfat):	Adj
❖ Partikel (Edat):	Part
❖ Adverb (Zarf):	Adv
❖ Präposition (Edat):	Präp
❖ Konjunktion (Bağlaç):	Konj
❖ Pronomen (Zamir):	Pron

USW. = Und so weiter (Ve dahası ve benzeri, vs.)

Z. B. = Zum Beispiel (Örneğin, Misal, Mesela)

— A —

Ab [*pröp. adj.*] (= -den/ -dan itibaren, uzak):

De: Das Geschäft ist **ab** 9.00 Uhr geöffnet.

Tr: Mağaza saat 9.00'dan itibaren açıktır.

- **Ab morgen** (Sabahtan itibaren):
De: Ich arbeite hier **ab morgen**.
Tr: Sabahtan beri burada çalışıyorum.
- **Ab sofort** (Hemen, derhal):
De: **Ab sofort** gehst du in dein Zimmer!
Tr: Derhal odana gidiyorsun.
- **Ab und zu** (Arada sırada):
De: Er kommt ab und zu nach Hause.
Tr: O arada sırada eve gelir.

Aber [*Konj. Adj.*] (= ama, fakat, lâkin):

De: Das Buch ist rot, **aber** das Heft ist weiß.

Tr: Kitap kırmızıdır ama defter beyazdır.

Yapı: Cümle+**aber**+II. cümle.

- **Aber natürlich!:** A, Tabi!
- **Das ist aber schön!:** Aa. Ne güzel!
- **Aber Ja:** Ama Elbette

Abhängen von [*verb*] (= -e/a bağlı olmak, bağımlı olmak):

De: Ihr Leben **hängt von** mir **ab**.

Tr: Onların hayatı banaya bağlı.

Yapı: Özne (bağlı olan şey)+**hängen**+**von**+**dat.**+**ab**

Haller: *hängen ab - hing ab – hat abgehngen*

All [*Adj. Pron.*] (=Bütün, herşey, herkes):

De: Ich verkaufe **alle** meine Bücher.

Tr: Bütün kitaplarımı satıyorum.

- **Alles oder nichts:** Ya hep Ya hiç
- **Ich wünsche dir alles Gute!:** Her şey gönlünce olsun.

Allerdings [*Konj.*] (Ama, lâkin, fakat):

De: Die Ferien waren schön, **allerdings** etwas kurz.

Tr: Tatil güzeldi, ama biraz kısaydı.

= **Kuşkusuz, Elbette.**

Yapı: Ana cümle+**alerdings**+cümle.

Als [*Konj.*] (=...iken, ...diğinde, ...olarak, -den/dan):

De: **Als** ich 5 Jahre alt war, konnte ich schon nicht schreiben.

Tr: Ben 5 yaşındayken henüz yazamıyordum.

Yapı: **Als**+cümle+fiil, fiil+cümle.

Not: “**Als**” yapısında fiil daima çekimli halde sonda yer alır. “**İken**” manasında sadece geçmiş zaman (Perfekt, Präteritum, Plusquamperfekt) halinde kullanılır.

= **Olarak:**

De: Ich muss **als** Student immer mehr studieren.

Tr: Bir öğrenci olarak daima daha çok çalışmam gerekiyor.

Yapı: Özne+Fiil+**als**+*isim*.

= **-den/dan (Karşılaştırma):**

De: Martin ist klüger **als** ich.

Tr: Martin benden daha zekidir.

- **Als ob** (-muş gibi):

De: Er tat, **als ob** nichts wüsste.

Tr: Hiç bir şey bilmiyormuş gibi yapıyor.

Yapı: Cümle, **als ob**+cümle+fiil.

Not: “**Als ob**” yapısında fiil daima çekimli halde sonda yer alır ve çoğunlukla konjunktiv II olarak kullanılır.

Also [*Konj.*] (=Öyleyse, demek ki, o halde):

De: Was müssen wir **also** tun?

Tr: Öyleyse biz ne yapmalıyız?

- **Na also, geht doch!:** Bak oluyormuş işte.

An [*Pröp.*] (= -e/a, -de/da, -nın yanında, bitişiğinde):

De: Das Bild hängt **an** der Wand.

Tr: Resim duvarda asılı duruyor.

Ander (s) [Pron.] (=Başka diğeri, değişik, farklı):

De: Ich komme ein **anderes** mal.

Tr: Ben başka bir sefer gelirim.

Anhand [Präp.] (= -nın vasıtasıyla, -nin yardımıyla):

De: Wir werden das **anhand** seiner Hilfe schaffen.

Tr: Biz bunu onun yardımıyla başaracağız.

Yapı: *Anhand+Dativ*

Anstatt / Anstelle [Präp. Konj.] (= -in/in yerine):

De: **Anstatt** eines Mantels trug er nur eine Jacke.

Tr: Palto yerine sadece bir ceket giyinmişti.

Yapı: *Anstatt+Genetiv*

Auf [Präp.] (= Üzerinde, üstünde):

De: Die Bücher liegen **auf** dem Tisch.

Tr: Kitaplar masanın üzerinde duruyor.

Yapı: *Auf+Akkusativ/dativ*

= **Açık, uyanık:**

De: Ich bin seit sechs Uhr **auf**.

Tr: Saat 6'dan beri uyanığım.

- **Auf einmal:** Aniden, birden bire.
- **Auf und ab:** Bir aşağı, bir yukarı.

Aufgrund [Präp.] (= -nın yüzünden, sebebiyle):

De: **Aufgrund** des schlechten Wetters konnten wir nicht picknicken

Tr: Kötü hava yüzünden piknik yapamadık.

Yapı: *Aufgrund+Genetiv*

Aus [Präp. Adv.] (= -den/dan, dışarı):

De: Er nahm die Bücher **aus** seiner Tasche.

Tr: O, kitapları çantasından çıkardı.

Yapı: *Aus+Dativ*

= **Sönmüş, bitmiş:**

De: Das Spiel / die Schule ist **aus**.

Tr: Oyun / okul bitti.

Außer [Präp. Konj.] (= -nın dışında, dışarıda, -den/dan başka, Haricinde):

De: **Außer** dir sind die alle gekommen.

Tr: Senin dışında herkes gelmişti.

Yapı: *Außer+dativ*

= **Eğer, şayet:**

De: Du kannst gleich mitkommen, **außer** du bist noch nicht fertig.

Tr: Şayet işini bitirdiyse, hemen şimdi bizimle gelebilirsin.

Yapı: *Außer+normal cümle*.

Außerdem [Adv.] (= Ayrıca, birde, üstelik):

De: Du kannst hier arbeiten, **außerdem** ist es mir egal.

Tr: Burada çalışabilirsin, üstelik (ayrıca, hemde) benim için fark etmez.

— B —

Bei [Präp.] (= -de/da, yakınında, yakında):

De: Er war gestern **beim** Arzt.

Tr: O dün doktordaydı.

Yapı: *Bei+Dativ*

= **Esnasında, -iken, boyunca:**

De: **Beim** Essen war er sehr gesprächig.

Tr: Yemek boyunca (esnasında) çok konuşkandı.

- **Bei Beginn:** Başlangıçta
- **Bei Regen:** Yağmur Yağdığında
- **Bei Nebel:** Siste

Besonders [Adv.] (= Özellikle, bilakis, bilhassa):

De: **Besonders** heute ist der Status der Frau sehr wichtig.

Tr: Günümüzde özellikle (bilhassa) kadının statüsü (konumu) çok önemlidir.

Bevor [Konj.] (= -den/dan önce, evvelinde):

De: **Bevor** ich esse, wasche ich meine Hände ab

Tr: Yemek yemeden önce ellerimi yıkarım.

Yapı: *Bevor+cümle+fiil.*

Not: “**Bevor**” yapısında fiil daima çekimlenerek en sonda kullanılır.

Bis [Präp. Konj. Adv.] (= -e/a kadar):

De: Er bleibt **bis** Juli in Russland.

Tr: Temmuz’a kadar Rusya’da kalacak.

Not: “**Bis**” yapısı genellikle zaman, yön, doğrultu gibi maksatlarla “-e **kadar**” anlamında kullanılır.

Bisher [Adv.] (= Şimdiye kadar):

De: **Bisher** wusste ich nicht davon.

Tr: Şimdiye kadar bunu bilmiyordum.

Yapı: *Bisher+fiil+cümle.*

Bisherig [Adv. Adj.] (= Önce, önceki, evvelki):

De: Die **bisherige** Putzfrau hat sehr Sauber gearbeitet.

Tr: Önceki temizlikçi kadın çok temiz iş yapardı.

— D —

Da [*Adv. Konj.*] (= Oraya, orada, o anda, o zamanda):

De: **Da** können wir uns hinsetzen.

Tr: Oraya oturabiliriz.

= **-dığı için, -dan dolayı:**

De: **Da** er krank war, konnte er nicht kommen.

Tr: O, hasta olduğu için gelemedi.

= **Onun için, bu durumda, bu sebeple:**

De: Der Bus war weg, **da** bin ich gelaufen.

Tr: Otobüs gitmişti, onun için (o yüzden) bende yürüdüm.

Dabei [*Adv.*] (= Yakınında, yanında):

De: Sie hatten ihre Tochter **dabei**.

Tr: Onların kızı yanındaydı.

- **Dabei sein:** orada olmak
- **Was ist den dabei:** Ee, ne olmuş!

Dadurch [*Adv. Konj.*] (= Böylece, -den/dan dolayı, bu nedenle, sonuç olarak):

De: Der Bus ist nicht gekommen, **dadurch** habe ich verspäter.

Tr: Otobüs gelmedi. Bu yüzden geciktim.

Dadurch, dass [*Adv.*] (= Çünkü):

De: **Dadurch, dass** er kein Englisch kann, kann er nicht nach Amerika reisen.

Tr: O Amerika'ya gidemez, çünkü İngilizce bilmiyor.

Dafür [*Adv.*] (= Onun/bunun için):

De: Was hat dein Vater **dafür** bezahlt?

Tr: Bunun için baban ne ödedi?

= **-nın yerine:**

De: Sie ist gestern nicht gekommen, **dafür** muss sie heute kommen.

Tr: O dün gelmedi, bunun yerine bugün gelmeli.

Yapı: *Cümle, dafür+fil+cümle.*

- **Ich kann nichts dafür:** Bu benim hatam değil.

Dagegen [*Adv. Konj.*] (= -e/a karşı, buna karşın):

De: Ich war **dagegen**.

Tr: Ben buna karşıydım.

= **Onun için, bunun yerine:**

De: Er hat das Radio zurückgegeben und **dagegen** ein anderes getauscht.

Tr: Radyoyu geri verdi ve onun yerine bir başkasını aldı.

= **Nispeten, oldukça:**

De: Das Wetter gestern war schlecht, **dagegen** ist es heute warm.

Tr: Hava dün kötüydü, nispeten bugün oldukça sıcak.

= **Ama oysa:**

De: Die Frau wollte gehen, ihr Mann **dagegen** wollte bleiben.

Tr: Kadın gitmek istiyor, ama oysa eşi kalmak istemekte (istiyor).

Damals [*Adv.*] (= O zamanlar, o günlerde):

De: **Damals** war sie noch sehr Jung.

Tr: O zamanlar daha (henüz) çok gençti.

Damit [Adv. Konj.] (= -mek/mak için, -mesi için, -sın/sin diye):

De: Ich habe ihm ein neues Buch gekauft, **damit** er besser lernen kann.

Tr: Daha iyi öğrenebilmesi için ona yeni bir kitap satın aldım.

= **Onunla:**

De: Der Lappen ist dort, wisch **damit** den Tisch ab!

Tr: Bez odada (duruyor), onunla masayı sil.

- **Was willst du damit sagen?:** Bununla ne demek istiyorsun?
- **Damit eilt es nicht?:** Bunun acelesi yok.

Danach [Adv.] (= Daha sonra, ondan sonra):

De: Ich habe etwas gegessen, **danach** habe ich mich hingelegt.

Tr: Birşeyler yedim, ondan sonra uzandım.

= **-e/a uygun olarak, buna göre, -e/a uygun biçimde:**

De: Er hat sich **danach** gerichtet

Tr: O kendini buna göre (buna uygun olarak) ayarladı.

- **Kurz danach:** Kısa bir süre sonra
- **Es sieht danach aus:** Öğle olacağı benziyor.
- **Mir ist nicht danach:** Bunu canım istemiyor.

Dann [Adv.] (= Sonra, daha sonra):

De: Zuerst habe ich gegessen, **dann** bin ich ins Kino gegangen.

Tr: Önce yemek yedim, sonra (daha sonra) sinemaya gittim.

- **Dann und wann:** Ara sıra, arada bir, bazı bazı, kimi vakit

Dass [Konj.] (= -diğini/dığını):

De: Ich weiß, dass du mich liebt.

Tr: Beni sevdiğini biliyorum.

Yapı: Cümle, **dass**+cümle+fiil.

Not: “**Dass**” yan cümlecisinde fiil daima en sonda çekimli olarak yer alır.

- **Dass du Ja hingehts!:** Sakın gitmemelik etme!
- **Dass man auch so dumm sein kann!:** İnsan bu kadar aptal olabilir.
- **Ohne dass:** ... SİZ.

Denn [Konj. Adv.] (= Çünkü):

De: Ich habe sofort geschlafen, **denn** ich war sehr müde.

Tr: Hemen uyudum, çünkü çok yorgundum.

- **Was ist denn los?:** Ne var?, Ne oldu?
- **Was ist denn passiert?:** Ne oldu ki?
- **Es sei denn...:** ...-medikçe/madıkça, ...-mezse/mazsa.
- **Warum denn?:** Neden ki?
- **Warum denn nicht?:** Neden olmasın ki?
- **Wo warst du denn nur?:** Neredeydin Allah aşkına sen?

Deshalb: [Adv.] (= Bundan dolayı, onun için, bu yüzden, bu sebeple):

De: Sie ist krank, **deshalb** konnte sie nicht zu arbeit gehen.

Tr: O hasta, bu yüzden işe gidemedi.

Deswegen [Konj.] (= Bu nedenle, bu yüzden):

De: Er war krank, deswegen ist er zum Arzt gegangen.

Tr: O, hastaydı, bu nedenle doktora gitti.

Doch [Konj. Adv.] (= Fakat, ama, lâkin,

ancak):

De: Das Kleid ist schön, **doch** es ist zu teuer.

Tr: Elbise güzel, ama (yalnız) çok pahalı.

= (Ama) Yine de, gene de, her şeye rağmen:

De: Es hat oft geregnet, **doch** der Urlaub war sehr schön.

Tr: Çok sık yağmur yağdı, yinede (buna rağmen) tatil çok güzeldi.

- **Also Doch:** Evet öyleyse!
- **Das gibt's doch nicht:** Olmaz böyle şey.
- **Mensch, pass doch auf!** Hey, dikkat etsene!

Darum [Adv.] (= -ın/ın için):

De: Sie hat schlechte Noten, **darum** arbeitet sie so viel.

Tr: O, notları kötü olduğu için çok çalışıyor.

Durch [Präp.] (= Arasından, içinden):

De: Er geht **durch** den Wald.

Tr: O, ormandan geçiyor.

— E - K —

Ehe [Konj.] (= -meden önce, -den evvel):

De: **Ehe** ich nicht weiß, was er will,
mache ich nichts.

Tr: Onun ne istediğini bilmenden önce,
ben hiç bir şey yapmayacağım.

Yapı: **Ehe**+*cümle*+*fiil*, *fiil*+*diğer cümle*.

Entweder... oder [Konj. Adv.] (= Ya... yada):

De: **Entweder** machst du jetzt deine
Hausaufgaben, **oder** du muss das Geschirr spülen

Tr: Ya şimdi ödevini yaparsın, ya da
bulaşıkları yıkarsın.

Inzwischen [Adv.] (= Bu arada, o sırada):

De: Ich habe gekocht, **inzwischen** hat er
den Salat gemacht.

Tr: Ben yemek pişirdim, bu arada oda
salatayı yaptı.

Benzer: dazwischen,

Je [Adv. Konj.] (= Hiç, şimdiye kadar):

De: Wart ihr **je** in spanien?

Tr: Siz hiç (şimdiye kadar) İspanya'ya
gittiniz mi?

▪ **Je nach (-e/a göre):**

De: Man kan die Suppe **je nach**
Geschmack würzen.

Tr: Çorbaya, damak tadına göre baharat
katılabilir.

Je desto [Konj.] (= ne kadar... okadar...):

De: **Je** früher, **desto** besser!

Tr: Ne kadar erken, o kadar iyi!

II **De:** **Je mehr** ich gebe, **desto mehr**
bekomme ich.

Tr: Ne kadar çok verirsem, o kadar çok
alırım.

Yapı: **Je mehr**+*özne*+*fiil*, **desto mehr**+ *fiil*+ *özne*.

Not: Genel yapı itibarıyla “**Je mehr ... desto mehr**”
şeklinde kullanılır. İlk kısımda (je mehr) fiil sona
giderken, ikinci kısımda (desto mehr) cümle fiille
başlar.

Je umso [Adv.] (= -dıkça, daha da...):

De: **Je** schneller er fuhr, **umso** mehr Angst
hatte sie.

Tr: O arabayı hızlı sürdükçe, o daha da
çok korktu.

▪ **Besser denn je:** Çok daha iyi.

Jedoch [Adv.] (= Ancak, oysa, lâkin, ama):

De: Es war kalt, **jedoch** hat er keinen
Mantel.

Tr: Hava soğuktu, ancak onun paltosu
yoktu.

Kaum [Adv.] (= Hemen hemen hiç, değil):

De: Ich kenne ihn **kaum**.

Tr: Onu hemen hemen hiç tanımıyorum.

= **Zar zor, güç bela, ancak:**

De: Wir werden **kaum** fertig mit der
Arbeit.

Tr: İş i zar zor bitiriyoruz.

— N —

Nach [Präp. Adv.] (= -e/a, -den/dan sonra, -e göre):

De: Nach dem Gesetz wird der Mann bestraft.

Tr: Adam yasaya uygun olarak cezalandırılacak.

- **Bitte, nach ihnen!:** Lütten önce siz buyurun.
- **Meiner Meinung nach:** Bana göre, fikrimce, bence.
De: **Meiner meinung nach** ist dieser Roman sehr langweilig.
Tr: Bence bu roman oldukça sıkıcı.
- **Nach und nach:** Azar azar, yavaş yavaş, gittikçe.

Nachdem [Konj.] (= -den/dan sonra):

De: Nachdem Anna nach Hause gekommen war, hat sie gekocht.

Tr: Anna eve gittikten sonra yemek pişirdi.

Yapı: *Nachdem+cümle+Fiil, fiil+cümle.*

- **Je nachdem:** (-e/a bağlı)
De: Je nachdem, wie schnell du mit der Arbeit fertig wirst.
Tr: Bu işi ne kadar çabuk bitirdiğine bağlı.

Neben [Präp.] (= -in yanında, -in bitişiğinde):

De: Peter steht **neben** Jörg.

Tr: Peter Jörg'ün yanında duruyor.

= **-in/in dışında, yanı sıra:**

De: **Neben** Papier brauchst du noch eine Schere und einen Kleber.

Tr: Kâğıdın yanı sıra, bir makasa ve bir de yapıştırıcıya ihtiyacın var.

Nebenbei [Adv.] (= Aynı zamanda):

De: Er liest die Zeitung und hört **nebenbei** Musik.

Tr: Aynı zamanda, hem gazetesini okur hemde müzik dinler.

II **De:** Ich kann nicht Hausaufgaben machen und **nebenbei** fernsehen.

Tr: Aynı zamanda, hem ödevimi yapıp hemde televizyon seyredemiyorum.

= **Ayrıca, ek olarak:**

De: **Nebenbei** arbete ich in einem Blumengeschäft.

Tr: Ayrıca (ek olarak) bir çiçekçide çalışıyorum.

=**Laf arasında:**

De: Markus hat **nebenbei** noch eine kleine Kritik gemacht.

Tr: Markus laf arasında küçük bir eleştiride bulundu.

- **Nebenbei bemerkt:** Sırası gelmişken, aklıma gelmişken.

— O - S —

Ob [Konj.] (= yapım yapmadığını, olup olmadığı, -mıyacağını, -mı yoksa değil mi):

De: Hüseyin fragt, **ob** wir ins Kino gehen.

Tr: Hüseyin sinemaya gidip

gitmeveceğimizi soruyor.

Yapı: Cümle, **ob**+cümle+fiil.

- **Ob Ayşegül noch anruft?:** Acaba Ayşegül telefon eder mi?
- **Und ob!:** Elbette, tabii
- **Ob... oder:**
De: **Ob** Arm **oder** Reich, **ob** groß **oder** klein, er machte keinen Unterschied.
Tr: Fakir **ya da** zengin, büyük **ya da** küçük, o hiçbir fark gözetmiyordu.

Obwohl [Konj.] (= -dığı/diği halde, -se de, -rağmen):

De: **Obwohl** Tan müde war, ist er gekommen.

Tr: Tan yorgun olmasına rağmen geldi.

Yapı: **Obwohl**+cümle+fiil, fiil+cümle.

Ohne [Konj. Pröp.] (= -siz/sız, olmadan, olmaksızın):

De: **Ohne** dich kann ich nicht leben.

Tr: Sensiz yaşayamam.

- **Das ist nicht ohne:** Bu hiç de fena değil.
- **Ohne zu überlegen:** Düşünmeden
- **Ohne zu machen:** Yapmadan, yapmaksızın.

Pro [Adv. Pröp.] (= için, ... başına):

De: Sie müssen **pro** Person 10 Lira zahlen.

Tr: Kişi başına 10 lira ödemeliler.

Yapı: **pro**+isim.

- **Zwei Euro pro Stück:** Tanesi iki Avro
- **Einmal pro Woche:** Haftada bir
- **Das Pro und Kontra:** Lehte ve aleyhte

Seit [Konj. Pröp.] (= -den beri, -den buyana):

De: Sie ist **seit** einer Woche verheiratet.

Tr: O bir haftadır (haftadan beri) evli.

II **De:** Sie fährt kein Auto mehr, **seit** sie den Unfall hatte.

Tr: O kaza yaptığından beri arabası sürmüyor.

Yapı (I): **Seit**+dativ.

Yapı (II): **Seit**+cümle+fiil

- **Seit langem:** Uzun süreden beri
- **Seit einiger Zeit:** Bir süredir
- **Seit wann?:** Ne zamandan beri?
- **Seitdem** (O zamandan beri, -den beri):
De: Wir haben sie **seitdem** nicht mehr gesehen.
Tr: Onu o zamandan beri görmedik.

So [Adv. Konj. Part.] (= Öyle, öyle ... ki, ... kadar ...):

De: Ich hattte mich **so** darauf gefreut

Tr: Bunu dört gözle bekliyordum ki

(zaten)

II **De:** Ich habe diese Arbeit gut gemacht, **so** kann ich sehr viel Geld verdienen.

Tr: Bu işi iyi yaptım, böylece çok para kazanabilirim.

- **So einer wie ich:** Benim gibi biri
- **Und so weiter:** ve benzeri, vs.
- **So dass** (o kadar, öyle ki, ...ki):
De: Ich bin **so** müde, **dass** ich nicht mehr reden kann.

Tr: Konuşamayacak kadar yorgunum. /
Öyle yorgunum ki, konuşamıyorum.

- **So?:** Öyle mi?
- **Na so was!:** Böyle bir şey olamaz!
- **Wie geht es dir denn so?:** Nasılsın bakalım?
- **So oder so:** Ya öyle ya da böyle, öyle veya böyle
- **So ein Zufall!:** Ne tesadüf!
- **So, das war's!** İşte bu kadar!

Sobald [Konj.] (= yapılabilen en kısa zamanda, yapar yapmaz):

De: Ich rufe dich an, **sobald** ich feierabend habe.

Tr: İşten çıkar çıkmaz seni ararım.

Yapı: Cümle, **sobald**+cümle+fiil.

Solange [Konj. Adv.] (= -tıkça, -tığı sürece, mademki):

De: Ich muss alles fertig bekommen, solange ich noch Zeit habe.

Tr: Zamanım oldukça (olduğu sürece) bunları bitirmem lazım.

Yapı: Cümle, **solange**+cümle+fiil.

- **Solange, bis er zurückkommt:** O gelinceye kadar
- **Solange du willst:** İstedığın kadar, ne kadar istersen

Sondern [Konj.] (= Bilakis, aksine, ancak):

De: Das ist kein Buch, **sondern** ein Lexikon.

Tr: Bu bir kitap değil, aksine bir sözlük.

- **Nicht nur ..., sondern auch** (Yalnız ... değil, yapmakla kalmaz, aynı zamanda da, yapmakla kalmadı, üstelik... de):

De: Sie arbeitet **nicht nur, sondern auch** hört Musik.

Tr: O sadece çalışmıyor, aynı zamanda müzik de dinliyor.

Yapı: Özne+fiil+cümle+nicht nur, sondern auch+fiil+cümle.

Not: “nicht, sonder” yapısında mana olarak kıyaslamalı cümle bulunurken, “nicht nur, sondern auch” yapısında iki cümlede de bütünlük ve birliktelik söz konusudur.

Misal (nicht, sondern):

De: Sie arbeitet **nicht, sondern** hört Musik.

Tr: O çalışmıyor, aksine müzik dinliyor.

Misal (nicht nur, sondern auch):

De: Sie arbeitet **nicht nur, sondern auch** hört Musik.

Tr: O sadece çalışmıyor (çalışmakla kalmıyor), aynı zamanda da (üstelikte) müzik dinliyor.

Soviel / Soweit [Konj.] (= Kadarıyla):

De: **Soviel /Soweit** ich weiß, fliegst du morgen nach Erzurum.

Tr: Bildiğim kadarıyla yarın Erzurum’a uçuyorsun (gidiyorsun).

Yapı: **Soviel/Soweit**+cümle+fiil, fiil+cümle.

Sowie [Konj.] (= Yapar yapmaz):

De: **Sowie** ich es weiß, gebe ich dir Bescheid.

Tr: Öğrenir öğrenmez sana haber veririm.

Yapı: **Sowie**+cümle+fiil, fiil+cümle.

Sowieso [Adv.] (= zaten, nasıl olsa):

De: Er weiß **sowieso** schon alles.

Tr: O her şeyi zaten biliyor.

Sowohl ... als auch [*Konj.*] (= hem...)

hemde):

De: Er spricht **sowohl** Spanisch **als auch** Englisch.

Tr: O, hem İspanyolca hem de İngilizce konuşuyor.

Not: “*Sowohl*” ve “*als auch*” vurgulanacak olan isimlerden yahut cümlelerden önce yazılır ve Sowohl yapısından sonra düz cümle gelirken, als auch yapısından sonra fiil cümlelerin en sonunda yer alır.

Misal: **De:** Sowohl ich lerne deutsch, **als auch** ich Arabisch lerne.

Tr: Hem Almanca hem de Arapça öğreniyorum.

Statt / anstatt [*Konj. Pröp.*] (= -nın yerine):

De: Statt zu lernen, hört er Musik.

Tr: Ders çalışacağına müzik dinliyor.

— T - V —

Trotz [Präp.] (= -e/a rağmen):

De: **Tortz** des Regens ist er spazieren gegangen.

Tr: Yağmur yağmasına rağmen yürüyüşe çıktı.

Yapı: *Trotz+Genetiv*

- **Trotz all seiner Bemühungen:** Bütün çabalarına rağmen

Trotzdem [Konj. Adv.] (= Gene de, yine de, öyle olsa bile, buna rağmen):

De: Er war krank, **trotzdem** ging er zur Arbeit.

Tr: Hastaydı gene de (buna rağmen) işe gitti.

Yapı: *Cümle, trotzdem+fiil+cümle.*

Übrigens [Adv.] (= Ayrıca, sırası gelmişken, bu arada, aklıma gelmişken):

De: Übrigens, habe ich dir schon gesagt, dass Mevlüt geheiratet hat?

Tr: Bu arada ben sana Mevlüt'ün evlendiğini söylemiş miydim?

Um [Präp. Adv. Konj.] (= -in etrafında):

De: Die Familie sitzt **um** den Tisch und isst zusammen.

Tr: Aile masanın etrafında oturmuş yemek yiyor.

= **-de:**

De: Der Film beginnt **um** acht Uhr.

Tr: Film saat sekizde başlıyor.

= **Aşağı yukarı, yaklaşık:**

De: Es sind um die 200 Gäste gekommen.

Tr: Yaklaşık (aşağı yukarı) 200 misafir geldi.

- **Um vieles besser:** Kuşkusuz daha iyi
- **Um so besser:** O kadar daha iyi
- **Um... willen** (-için, hatırı için, iyiliği için, uğruna, aşkına):

De: **Um** dienetwillen habe ich den Termin abgesagt.

Tr: Senin için (uğruna) ben bu randevuyu iptal ettim.

Yapı: *Um+isimwillen+fiil+cümle.*

- **Um... zu** (-mek için):

De: Ich gehe in die Schule, **um** etwas **zu** lernen.

Tr: Okula öğrenmek için gidiyorum.

Yapı: *Cümle, um+nesne+zu+fiil(çekimsiz).*

Not: “**Um... zu**” yapısında iki tarafında (cümlelerinde) öznesinin aynı olması gerekmektedir. Farklı öznelerin eylemlerinde “**um zu**” yapısı kullanılamaz.

- **Je mehr ... umso mehr** (ne kadar ... o kadar):

De: **Je schneller** du fertig wirst, **umso eher** können wir gehen.

Tr: İşini ne kadar çabuk bitirirsen, o kadar erken gideriz.

Yapı: *Je+sıfat (Komparativ)+cümle+fiil, umso+ sıfat (Komparativ)+fiil+cümle.*

Vor [Präp. Adv.] (= bir şeyin önünde, bir şeyden önce, önce ile):

De: Sie steht **vor** der Tür.

Tr: O kapının önünde duruyor.

II **De:** Ich habe **vor** zwei Jahren geheiratet.

Tr: Ben iki yıl evvel (önce) evlendim.

- **Vor kurzem:** Az önce, az evvel

- **Vor allem:** Her şeyden evvel
- **Vor und zurück:** İleri geri

— W - Z —

Während [Präp. Konj.] (= boyunca, sırasında):

De: Während des ganzen Urlaubs hatte es nur geregnet.

Tr: Bütün tatil boyunca yağmur yağdı.

= **-iken:**

De: Während sie in der Küche kochte, sah ihr Mann im Wohnzimmer fern.

Tr: O mutfakta yemek yaparken, kocası oturma odasında televizyon seyrediyordu.

Yapı: Während+cümle+fiil, fiil+cümle.

= **Oysa, oysaki, Halbuki:**

De: Sie ist ganz nett, während ihr Mann unhöflich ist.

Tr: O gayet hoş birisi, halbuki (oysaki) kocası kaba biri.

Wann [Adv.] (= Ne zaman):

De: Er wusste nicht, wann das Spiel beginnt.

Tr: Oyunun ne zaman başlayacağını bilmiyordu.

Yapı: Cümle+fiil, wenn+cümle+fiil.

Warum [Adv.] (= Neden, ne için, niçin):

De: Ich weiß nicht, warum er nicht gekommen ist.

Tr: Onun neden gelmediğini bilmiyorum.

Yapı: Cümle+fiil, warum+cümle+fiil.

Was [Pron.] (= Ne, neyi, neleri, şey, bir şey):

De: Alles, was du sagst, ist richtig.

Tr: Söylediğin her şey doğru.

Weder... noch [Konj.] (= Ne... ne de):

De: Dafür habe ich weder Zeit, noch Lust.

Tr: Benim bunun için ne zamanım, ne de hevesim var.

II **De:** Weder komme ich nach Hause noch gehe ich an die Universität.

Tr: Ne eve geliyorum, ne de üniversiteye gidiyorum.

Yapı: Weder+fiil+cümle, noch+fiil+cümle.

Wegen [Präp.] (= -in yüzünden, ... nedeniyle):

De: Wegen des schlechten Wetters konnten die Kinder nicht draußen spielen.

Tr: Kötü hava nedeniyle çocuklar dışarı çıkamadılar.

Yapı: Wegen+Genetiv

Weil [Konj.] (= Çünkü, için, -dığı için):

De: Sie kann nicht kommen, weil sie keine Zeit hat.

Tr: O gelemiyor, çünkü zamanı yok. / Zamanı olmadığı için gelemiyor.

Wo [Adv. Konj.] (= Nerede, nereye, -dığı yer):

De: Das hier ist die Stelle, wo es passiert ist.

Tr: Olayın olduğu yer burası.

- **Wofür:** ne için, neden
- **Woher:** bir yerli olmak
- **Wohin:** nereye
- **Womit:** ne ile, neyle
- **Wonach:** ne
- **Woran:** nede (n), neye
- **Worauf:** ...-in üzerinde
- **Woraus:** neden, hangi maddeden

- **Worin:** neyin içine
- **Worüber:** ne hakkında
- **Worunter:** neyin altında
- **Worum:** ne hakkında
- **Wovon:** neden, ne hakkında
- **Wovor:** neden
- **Wozu:** niçin, neden

Zu [Präp. Adv. Konj.] (= -e gitmek, -de, ile, çok ..., kapalı):

De: Zu Osten bleiben wir **zu** Hause.

Tr: Paskalya bayramında evdeyiz.

Zuerst [Adv.] (= Önce, evvele, öncesinde, ilkin, ilk olarak):

De: **Zuerst** muss ich zur Post, dann zum Arzt.

Tr: **Önce** postaneye sonra doktora gitmeliyim.

Yapı: **Zuerst**+fiil+cümle.

Zwar [Adv.] (= Gerçi, her ne kadar):

De: **Zwar** bin ich müde, aber trotzdem habe ich Lust ins Kino zu gehen.

Tr: **Gerçi** yorgun morgunum ama, yine de canım sinemaya gitmek istiyor.

Yapı: **Zwar**+fiil+cümle.

- **Zwar ... aber/doch** (Gerçi..., ama..., her ne kadar da... de...):

De: Sie ist **zwar** klug, aber diesmal hat sie unreicht.

Tr: O zeki olabilir **ama** bu kez yanlış. /

Gerçi o zeki **ama** bu kez yanlış.

- **Und Zwar:** Öyleki, Şöyleki, daha doğrusu, yani

Benzer Anlamlılar

Aber (ama, fakat): indes, aberwitzig, andererseits, hinwiederum, wiederum, unabhängig davon...

Dass (-dığıını): damit, um...

Weil (-dığı için, için): alldieweil, da, sintemal, denn...

Obwohl (-e rağmen): obzwar, obgleich, obschon, wenngleich...

Trotzdem (buna rağmen, yine de): dennoch, dessen ungeachtet, gleichwohl, nichtsdestotrotz, nichtsdestoweniger...

Yazar & Yapımcı

Mevlüt Baki Tapan Erzurum Atatürk Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Alman Dili ve Edebiyatı Bölümü son sınıf öğrencidir. Bir yıl Almanya'nın Jena kentindeki Friedrich Schiller Üniversitesinde eğitim gördü. Tarih, edebiyat, bilgisayar ve internet teknolojileri alanında çeviriler yaptı. Almanca hikâye çevirilerinin yanı sıra özgün hikâye ve makaleler de kaleme aldı. Bu sözlük projesini de kendi çapında ele alıp, Almanca öğrenenlere yönelik olarak sunmayı amaçlamaktadır.